

HIREK

Itt az ősz.

A mai nappal hivatalosan itt az ősz... A Vén Aranyozó ugyan még patfogva sziporkázik déli verőn, de az éjszakák már hűvösödnek s az esti korzó felöltös sziluettei feketén hirdetik: itt az ősz... Itt a szeptember vége, a kora sötét, a lámpafényes, végigbeszélgetett hosszú családi esték, itt az iskola, itt a színház, itt a páragózós, füstös, kártyás kávéházak... Itt a szeptember 21., amellyel megfordul az élet s az új gondok ijesztő árnyait vetíti az elmuló nyár utolsó emlékeibe. Itt vannak a tűzelő gondjai, a fa, a szén, a drága könyvek, a befőzés s a miriad téli gond, amely késeli, marcangolja a holnap emberét... Reménytelenül, ijesztően kifürkészhetetlen feketeséggel itt az ősz...

— **Népes lesz a pécsi egyetem.** Az Erzsébet tudományegyetem megnyitásának ideje napról-napra közeledik s vele együtt az a történelmi pillanat is, amikor Pécs újból egyetemi várossá lesz. A központi épületben az átalakítási munkálatok teljesen befejeződtek már és a laboratóriumok felszerelése és a tanterem teljes bebutorozása van hátra csupán, ami a közeli napokban szintén befejezést nyer. **Dudits Andor** festőművész hatalmas méretű freskója is közel áll már a befejezéshez, bár még csak fele részben van meg a szénrel fölvezetett képen a színezés, már érzik a csupán leírás és régi vázlatok után megrajzolt Nagy Lajos kora és az olasz levegő, amely az Anjouk alatti Magyarországot eltöltötte. — A városzerte elterjedt azon híresztelés, mintha a pécsi egyetemnek minimális számú hallgatója lenne, nem felel meg a valóságnak, mert a pécsi egyetemnek is minden jel szerint lesz annyi hallgatója, mint a többi vidéki városainkban elhelyezett egyetemeknek s lesz talán annyi is, mint a *szegedinek*, ahová eddig 1000 hallgató iratkozott be. Általában csökkent országzerte, de a külföldön is az egyetemek felé való tódulás, mert minden várakozást felülmulóan költséges ma egyetemi ifjúknak lenni és a fiatalság inkább gyakorlati pályára lép, ahol gyorsabb az érvényesülés és kenyérkereslet lehetősége.

— **Izabella főhercegnő Karapánésán.** Téves volt a fővárosi lapoknak általunk is reprodukált híradása, hogy Izabella főhercegnő leányával máris elutazott *Madridba*. A spanyol belpolitikai helyzet miatt ezt az utazást elhalasztották, hanem e helyett Izabella és Gabriella főhercegnők a *Hercegszántó* mellett lévő *Karapánés* vadászkastélyba érkeztek. F. hó 15-én a főhercegnő és kísérete a hercegszántói templomban részt vettek a litánia és a templom előtti térségen egybegyűlt falusiak ovációt rendeztek a főhercegi családnak, melynek körében időzik a bellyei birtok várományosa, a daliás Albrecht főherceg is. Litánia után Izabella főhercegnő, aki még néhány napot Karapánésán tölt, egy *Szikár* nevű falusi gazdánál tett hosszabb látogatást.

— **A szerb és osztrák pénzügyminiszterek Belyén.** A Frigyes főherceg tulajdonát képezett *bellyei* uradalom a napokban politikai fontosságú találkozó színhelye volt. A most szerb állami tulajdonba vett főhercegi uradalom területén, *Bellyén* találkoztak *Sztojadinovic* szerb és *Grünberger* dr. osztrák pénzügyminiszter több szakelődő társaságában és itt a két állam közötti függő többrendbeli pénzügyi kérdés megoldása fölött tanácskoztak, de megbeszélés tárgyát képezte a bellyei uradalomnak a szerb állam szkeszvetora alól való feloldásának kérdése is, mivel azt eddig a szerb állam megbízott sáfárai alaposan tönkretették, amiért azt egy amerikai pénzcsoportnak adták bérbe, mely ott az állam beleszólása nélkül akar gazdálkodni. A tárgyalások eredménye kielégítő volt.

— **Négy új főszolgabíró választ Baranyavármegye.** Négy főszolgabírói állás üresedett meg és kerül az őszi vármegyei közgyűlésen, október 8-án betöltésre. Kizárólag a vármegyei tisztikar kiválóan bevált, lelkiismeretes és hozzáértő főszolgabírójává vonul vissza a közszolgálatból, még pedig *Sey Tamás*, a mohácsi járás vezetője, akinek már édesatyja is egyik legképzettebb főjegyzője volt Baranyavármegyének, akinek idegeit megörölte a szerb megszállás. *Vadnai Jenő*, a pécsi polgári családból származó siklósi főszolgabíró, akire valóságos kálváriát jelentett a megszállás, mely alatt megingathatlan magyarsága következtében még a szerb internálással és börtönnel is meg kellett ismerkednie, melyből kiszabadulva bujdosnia kellett, nehogy ismét a szerbek kezére kerüljön. A szentlőrinci járás főbírájáról, *Horváth Istvánról*, az egykori pécsváradi járásbíró

fiáról már régebben megírtuk, hogy már szolgálati éveit meghaladó ideje dolgozik a gondozására bizott járás lakóinak érdekében, és így csakis jogával él, amikor most visszavonul a közszolgálatból. A negyedik főbíró, *Simon Józsefet* betegsége már ezelőtt több hónappal arra kényszerítette, hogy nyugalomba vonuljon és a pécsváradi járás vezetését már a megszállás alatt *Fischer Miklós dr.*, a jeles képzettségű fiatal szolgabíróra bízták. A megcsontított Baranya négy járasa kap október 8-án új vezetőt, de ismerve a közhangulatot, a szokásos választási küzdelem ezúttal alighanem elmarad és a pályázat kiírásával csakis a törvény parancsának tesz eleget a közigazgatási apparátus, mert a közvélemény a vármegyei bizottsági tagoknál máris kialakult, és mind a négy járásban a legképzettebb szolgabírákat emeli majd a közbizalom a vezető főszolgabírói tisztségekbe. Egyesek aránylag fiatalon kerülnek majd járások élére, ami megfelelő előképzettség és rátermettség mellett épeneséggel nem eshet kifogás alá. Baranya állandó választmányára már szombaton foglalkozik a főbírói állások betöltésének ügyével és minden jel szerint egyhangu állásfoglalásra van kilátás.

— **Áthelyezett állategészségügyi főfelügyelő.** A földmívelésügyi miniszter *Laszlik Gyula* törvényhatósági állategészségügyi főfelügyelőt a csanád-megyei Mezőkovácsházára helyezte át járási m. kir. állatorvosi minőségben. Ugyanezen elhatározásával *Cseh József* régi kipróbált megyei törvényhatósági állatorvosunkat megbízta a pécsi törvényhatósági állatorvosi teendőik ellátásával is, ezzel ismét egyesítve a két törvényhatóság állatorvosi főfelügyeletét.

— **Végzetes vasúti szerencsétlenség.** A magyar államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a mai 1090. számú *tehervonat* kocsija az *Ercsi* állomásról éjjeli egy óraker eddig még felderíthetetlen okokból a nyílt pályára futamodtak és *Ercsi-Ferenccsajor* állomások között az 1037. számú *tehervonattal* összeütköztek. A balesetből kifolyólag az 1037. számú vonat mozdonya megsérült és kiskilott. A kiskilott kocsik mindkét forgalmi vágányt elzárták, azonban reggel 5 óraker az egyik vágányt már szabadabbá tették. Az 1037. számú vonat személyzete közül *Kelemen István* vonatvezető, *Rátkay Bálint* vonatkezelő és *Pintér Pál* vonatfékező meghaltak, *Márkus Imre* és *Gál János* vonatfékezők súlyosan megsérültek. A szigorú helyszíni vizsgálatot, amelyre az igazgatóság is kiküldötte központi közegeit, megindították.

— **A szabó szakosztály felhívja úgy a férfi, mint női és raktári szabókat,** hogy ma, szept. 21-én este 7 óraker tagértekezleten jelenjenek meg az Iparos Szövetség helyiségében.

— **Középiskolai focimérkőzés.** Szombaton d. u. 1/4 órai kezdettel tartja a Reáliskolai SC. és a Ciszterci TK. a börtgyári focipályán barátságos focimérkőzést. Belépődíj nincs, de önkéntes adományokat a klubok vezetősége köszönettel fogad.

— **A számlailletékeket a pénzügyminiszterium** a következőkben állapította meg: 10.000 K-ig 10 K, 100.000 K-ig 50 K, 500.000 K-ig 100 K, 2 millió K-ig 200 K. Minden megkezdett félmillió után ezenfelül az illeték 50 K. A bevásárlási könyvek illetéke darabonként 500 K.

Működik az árvizsgáló bizottság.

Nem kell megijedni, árdrágitó termelőink, nem Pécsen. A pécsi árvizsgáló bizottság nem olyan elvi szempontok szerint működik, hogy tőle valaha is várható legyen valamely kegyetlen szigor. Ez a kitétel a soproni árvizsgáló bizottság művészetének szól, amely a *paradicsom árát* — nem véve figyelembe semmiféle termelői körmönfont érvelést — *márcól holnapra 750 koronáról 300 koronára maximálta* le. S mikor a termelők erre avval feleltek, hogy *nem hoztak terményeket a piacra, a városi kertészetből hozott be megfelelő paradicsomot* és elégitette ki vele a fogyasztást. Egyúttal bebizonyítva azt is, hogy 300 koronás eladási ár mellett is lehet rentabilisan termelni a paradicsomot.

— És illett a vége? Hogy ma már kocsiszámra viszik a jó falusiak a paradicsomot a piacra és egész Sopron városában senki sem emlékezik rá — hogy a paradicsom ára valaha 750 korona volt. És ha e talán valamelyik termelőnek ugytetszenék, hogy ismét a fogyasztók emlékeztetésébe hozza, akkor a rendőrség felette szigorú ítélete téríti el mindörökre ebbeli ijesztgető szándékától.

Ugy-e, kedves árvizsgáló bizottság, nálunk nincs szükség e fajta szigorú rendcsinálásra? *Mert hiszen mi nálunk — úgy-e mindenki tudja — 300 koronánál jóval olcsóbb már hónapok óta a paradicsom!* De csakis a tulvilági paradicsomban.

Egy Sopronban járt pécsi.

Nem szűnt meg a passzív ellenállás.

Berlin, szept. 20. Több német lap azon hírt közölte, hogy a passzív ellenállás megszűnt. A cancellár valótlan híresztelés címén eljárást indított a lapok ellen.

— **Hosszunap.** A választott népnek, ahogy a biblia a zsidókat nevezi, ma kedvezett az Isten, a bűnbánó bűjtőlőknek hűvös időjárással könnyítve meg a vallás által reájuk parancsolt önsanyargatást. Az időjárás szerdán este, istentisztelet alatt fordult meg, záporosót hozva az eltikkadt földre. A templom és a főtemplom elmaradhatatlan tulzsufolt-sága dacára mintaszerű volt a templomban, ahol szerdán este pont 6 óraker kezdődött a kol nidre fenkölt magasztos előnékelése, majd *Wallenstein* Zoltán dr. főrabbi lépett a szószékre és a hívek áhitatos csendben, visszafojtott lélegzettel hallgatták az ige hirdetését, mely szólott arról, hogy a zsidók legyenek gerincesebbek, mélyedjenek el jobban a vallás tanaiba, ne hiányozzon egyik zsidó házból sem a tóra, melyben található oly épületes és megszívlelni való tanokat, mint bármely tudományos és irodalmi műben. Mély hatású, sok gondolkodásra alkalmat adó beszédében olyan gerinces zsidókat kívánt látni, akik meggyőződésükért, akár Galilei, a mégis mozog a föld halhatatlan tudósa, még a vértanu haláltól sem riadnak vissza. Beszéde apotezisaként a hívek esküjét vette ki, hogy a bűjt-napi főimában, a col nidreben kifejezésre jutó fogadalmukat egészen a sirig megtartják. Az istentisztelet maga, bár a karban több m agánénekes, aki az újévi istentisztelet karénekének művészi színvonalát emelte, ezúttal hiányzott, mégis olyan elisméreméltó magaslaton állt, melyre a hitközség méltán büszke lehet. A hosszunapi istentisztelet ma reggel fél 7 óraker kezdődött és rövid megszakítással, szűnettel este 7/4 óraker nyert befejezést.

— **Ipari tanfolyamok.** A pécsi fémipari szakiskola igazgatósága közli, hogy a fél folyamán a következő tanfolyamok vannak tervbe véve: *Képesítő tanfolyamok:* Stabillikázán fűtői, lokomobil és cséplőgépkezelői, stabil gőzgép kezelői, elektromos előkészítők, elektromos szerelői és motor kezelői tanfolyamok. Ezeket kívül tervezetnek továbbképző tanfolyamok és pedig: *Ipari számtan és mértan*, (nagyon ajánlható minden kisebb előképzettségű ipar munkásnak, mert ennek tananyagát az összes többi tanfolyamon ismerni kell és ez megkönnyíti a haladást.) *Ipari könyvviteli tanfolyam*, főképp mestereknek, szabásati tanfolyamok *cipészeknek és szabónak*. *Építőipari tanfolyam*, esetleg külön kőművesek, kőfaragók és ácsok részére. *Szakrajz asztalosok és lakatosok részére*. A mennyiben más ipari szakmában is kívántatik tanfolyam és akad hozzá kellő képzettségű oktató, ezen ügyben a fémipari szakiskola igazgatóságához kell fordulni. (Siklósi utca 25., volt Hercegféle rézarúgyár). Az egyes tanfolyamok kezdete és a fizetendő díjak, melyekből a tanfolyamot fenn kell tartani, a napilapokban a kellő időben közöltetnek; közelebbi felvilágosításokká az igazgatóság szolgál.

— **Statisztikai adatok Budapest életéből.** 1914 óta most jelent meg az első statisztikai évkönyv, melyből megtudjuk, hogy míg a háboru kitörésének évében Budapesten 10.141 házasságot kötöttek, addig 1916-ban már csak 6537 volt a házasságkötések száma, mely 1920-ban ismét 11.677-re emelkedett. Ugyanezen évben 17.298 törvényes és 3770 törvénytelen gyermek látott napvilágot Budapesten. Öt éven aluli 5537 gyermek közül 75 halt meg. Emelkedést mutat a nyilvános fürdők használata, mert míg 1914-ben csak 1.464.033 fürdőjegyet adtak el, ez a szám 1920-ban 2.586.297-re emelkedett. A fürdőszobák nagyobb része használaton kívül van, mert azoknak fűtési költségét csak kevesen bírják el.

— **Új bérkocsis tarifák.** A pécsi bérkocsisokat távolról sem elégitette ki a tanács által megállapított új tarifa, mely még közgyűlési jóváhagyásra vár. *Szombathelyen* most állapította meg a városi tanács az új kbérocstarifát, még pedig a következőképpen: Vidékre kilométerenként 100 K, várakozási időre az első megkezdett óra 500, minden további megkezdett óra 1000 K. A távolság kétszeresen oda és vissza számít. A város belterületén *egyfogatu*, félórára 1100 K, egész órára 2000 K, minden további megkezdett negyedóra 500 K, kétfogatu félórára 2000, egy órára 3000, minden megkezdett negyedórára 700 K. Az állomásra vagy a hegyközség területére *egyfogatu* nappal 1400, éjjel 2000, kétfogatu nappal 2000, éjjel 3000 K. Temetéseknel a háztól a temetőig és vissza 2000, illetve 3000 K-t kell fizetni. Igaz, hogy Szombathelyen egyfogatuak is járnak, amivel nálunk évekkal ezelőtt kísérleteztek, de akkor ez nem vált be. Most más időket élünk és olyan költséges a lótarítás, hogy most tán jobb eredményt jarna ujjab ilyen irányban való kísérletezés. A pécsi bérkocsisok azonban láthatják, hogy Szombathelyen jóval alacsonyabb a tarifa, mint Pécsen.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a pécsi anyakönyvi hivatalnál: *Huszár Gizella* rk. 21 hónapos. *Luczek József* rk. 73 éves földm. Hetvehely. *Özv. Reisz Ferenc* sz. *Steiger Gizella* rk. 48 éves edénygyári munkás. *Gazdag Károly Ottó* rk. 23 napos. *Horváth Péter* rk. 72 éves kisbirtokos. *Dörgő Andrásné* sz. *Csukis Erzsébet* rk. 78 éves. *Meinhardt Henrik* ág. h. ev. 12 éves. *Kovács Mária* rk. 48 éves földm. *Monyoród*.

IPAROS SZÜRETI ÜNNEPÉLYA TETTYÉN!

! Nagy szüreti !
nepünnepelely
Diszfelvonulás. Szőlőlopás. Szüret.
Must kóstoló. Pezsgő halászás.

1923. szeptember 23.
Az Iparosok Szövetsége rendelkezési és az
Iparosok Olvasóköre házépítési alapjára!

Katonazene!
Kabare. Tréfás jelenetek. Karikadobás.
Tomboła. Szépségverseny. Tűzijáték.